

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus III. Quis dispenset in irregularitate ex bigamia?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

in *nu. 2811*. Colliges 2. si bigamia clericatui, vel ordinibus jam susceptis supervenit, ejusmodi bigamum in illis non posse ministrare; colligitur ex Pirthing *h. t. nu. 78. in fine*, ubi docet, quod Episcopus, etiam quoad usum ordinum minorum, dispensare non possit.

2261. Not. autem ex dictis *nu. 2251*. hoc, quod bigamia inducat irregularitatem, esse juris tantum Ecclesiastici. Nam aliis summus Pontifex cum bigamis dispensare non posset, cujus contrarium habetur in cap. *Lector dist. 34. junct. gloss. V. fiat*, ubi refert hæc, Lucium Papam cum Archiepiscopo Panormitano bigamo dispensasse. Quando autem in *c. 2. h. t.* dicitur, *in bigamis contra Apostolum dispensare non licet*, aliud non significatur, quam *non facile, nec sine gravi causa*. Et ideo etiam Pontifex difficillimè dispensat cum bigamis, præsertim veris; ita Suarez *de censur. D. 49. S. 6. n. 6.*

ARTICULUS III.

Quis dispenset in irregularitate ex bigamia?

2262. **N**ot. nos hîc loqui de bigamis juxta communem bigamiæ divisionem, de qua *nu. 2252*. quo posito: Resp. quod in dicta irregularitate jure ordinario dispenset solus Pontifex. Nam hîc solus de jure dispensat in jure Pontificio, & Conciliari: at irregularitas hæc est ex jure Pontificio, & Conciliari, ut dictum est; ergo. Unde, si dicitur, summus Pontifex non dispensat *in jure*, per Apostolos constituto ex *c. 2. h. t.* ibi: *quia in bigamis, contra Apostolum, dispensare non licet*; & *c. 3. eod.* ibi: *cum à doctrina sit Apostoli alienum*. At illa irregularitas est talis juris ex dict. *supr.* Resp. cum distinctione: si jus sit constitutum per Apostolos, ut interpretes, & nuntios divini juris, C. *si ut Rectores Ecclesiarum solum, & Episcopos*, N. sic enim faciunt jus tantum Ecclesiasticum, seu positivum humanum. Et

2263. Ex hoc colliges, Episcopos, & Papâ inferiores, non posse, de jure ordinario, dispensare cum bigamis, *veris*, vel *interpretativis*, etiam ad primam tonsuram, vel beneficium simplex (seclusa urgenti necessitate, qua posita aliàs, *jure extra-*

ordinario, Episcopus potest dispensare in lege Superioris) ita Suarez *cit. D. 49. S. 6.* & communiter alij ex ratione data, quod hoc sit solius Papæ; quamvis S. Thomas, Sylvester, Sanchez, & Avila apud Pirthing doceant contrarium, qui propter istorum Doctorum auctoritatem in *n. 28*. hîc, horum doctrinam judicat probabilem, & in praxi servari posse.

Dices: in *c. Lator 18. dist. 34.* Martinus V. videtur dicere, quod Episcopus possit dispensare cum bigamo usque ad Subdiaconatum, exigente necessitate; Resp. cum Suarez *cit. D. 49. S. 6.* illud capitulum non esse Martini Papæ, prout illi à Gratiano inscribitur, sed Martini Archiepiscopi Bracharenfis, qui diversos Canones collegit. Resp. 2. dato, quod sit Martini Papæ; quia tamen ibi non declaratur, per quem fieri debeat dispensatio, nihil concludi pro Episcopo. Resp. 3. dato etiam, quod Papa ibi declarasset, posse fieri per Episcopum; ei tamen Canonibus jam esse derogatum per Canones posteriores, quos retulimus supra.

Dices 2. *c. 1. qui Clerici, vel voventes*, dicitur, quod Episcopus possit dispensare cum Diacono, qui matrimonium contraxit. Resp. ibi tantum agi de illo, qui post matrimonium spirituale, seu votum continentie, dirimens matrimonium, contraxit matrimonium carnale de facto, quæ est bigamia solum similitudinaria, de qua primo dicemus *n. 2269*.

Dices 3. in *c. 1. de fil. Præbys. in 6.* dicitur, quod Episcopus cum illegitimis possit dispensare ad Ordines minores; ergo etiam cum bigamis. R. C. ant. quia præsumptio, quod tales erunt imitatores paternæ incontinentiæ, cessat, quando ipsi laudabiliter vivunt; N. conseq. quia defectus, perfectæ significationis Sacramenti, non cessat etiam posita laudabili bigamorum vitâ.

Dices 4. Episcopus dispensat cum criminosis v. g. adulteris, *c. atsi Clerici, 4. S. de adulterijs, de judicijis*: ergo etiam cum bigamis. R. C. ant. Nam delicta per penitentiam delentur; non autem bigamia, nec defectus illius perfectæ significationis Sacramenti; hinc N. conseq.

Dices 5. Episcopus dispensare potest in omni irregularitate nascente ex delicto occulto, exceptâ eâ, quæ est ex homicidio volun-

voluntario, per Trid. *sess.* 24. c. 6. de reform. sed talis irregularitas est ex duplici matrimonio invalido, vel uno valido; altero invalido, consequenter ex delicto, ergo. & N. min. Nam irregularitas ex bigamia, non est pœna delicti, sed mera inhabilitas subjecti, quæ quandoque nascitur supposito delicto, quandoque sine omni delicto, & ideo etiam incurritur ab ignorante, ut dictum est suprâ.

militer. s. v. pro parte N. talis loci, nullius diœcesis, Provincia N. tertio, in nu. 17. exprimendam quoque qualitatem Laicalem, de stylo; quarto, in nu. 24. qualitatem bigamiae: quinto in n. 20. causam devotionis sufficere ad impetrandam dispensationem.

ARTICULUS IV.

De pœna bigami ordinati, & ordinantis.

Quæstio est 1. quæ sit pœna bigami, sine dispensatione ordinati? Resp. 1. quod privatio usus, & exercitij omnium ordinum ex cap. 2. & 3. h. t. ita Suarez de censur. D. 49. S. 5. nu. 3. & 2. Clericos taliter, etiam in minoribus, ordinatos, privati omni privilegio Clericali, c. unic. h. t. in 6. & sub pœna excommunicationis ferendæ, prohiberi deferre tonsuram, vel Clericalem habitum, c. unic. h. t. in 6. junct. gloss. V. Bigamos & V. anathemate. Hoc tamen intellige 1. de Clericis ordinatis in bigamia vera, vel interpretativa. Nam similitudinaria non privat privilegio Clericali; sic gloss. cit. V. Bigamos, intellige 2. de Clericis non regularibus, sed sæcularibus; illi enim retinent privilegia Clericorum ratione status regularis, quem per bigamiam non amittunt; Pirhing hic nu. 24.

Quæstio est 2. quam pœnam incurrat ordinans bigamum sine dispensatione? & quod incurrat suspensionem ferendam, à collatione similium ordinum, quos bigamo contulit, per annum, c. 2. h. t. & à celebratione missæ, ut aliqui volunt apud Pirhing h. t. num. 25. licet cum eo dispense Papa; non autem, alij; Hostiensis hic V. dispensatio.

* * *

2169. Dixi superius, cum bigamis veris, vel interpretativis Episcopum non posse dispensare. Nam cum bigamis similitudinarijs potest etiam ad altiores Ordines, post peractam pœnitentiam, & vitam deinde laudabilem c. 1. & 4. de Cleric. conjugat. junct. gloss. V. ex indulgentia, præsertim si religionem ingrediantur. Sed intellige de illis, qui sunt similitudinarij bigami ex eo, quod post solenne votum continentia, vel professionem religiosam invalidè duxerunt Virginem, ac eâ conjugaliter usi sunt; non autem si cum vidua; ita Pirhing hic nu. 31. quia sic esset bigamia interpretativa.

2270. Præter hoc not. 1. hanc irregularitatem ex bigamia oriundam nec per ingressum Religionis tolli, per quem aliàs regulariter tollitur omnis macula, ut notat Saryrus l. 7. de Censur. c. 13. adeoque non nisi dispensatione tollitur.

2271. Not. 2. literas Apostolicas non expediri sine supplicatione; porro formulam supplicandi pro dispensatione in bigamia, & modum eam conficiendi tradit Pyrrhus Corradus l. 2. dispens. Apost. c. 1. à n. 22. qui c. 3. notat sequentia, & primò in nu. 11. nomen, & cognomen oratoris exprimenda esse in supplicatione pro impetranda dispensatione in bigamia.

Secundò, in nu. 18. exprimendam esse diœcesim Oratoris; vel si sit nullius diœcesis, nomen provinciae v. g. exponitur hu-

QUÆSTIO XXII.
IN TITULUM XXII. DE CLERICIS PEREGRINIS.

2274. Clerici peregrini dicuntur, extranei, præsertim vagi, qui scilicet non sunt de tali Episcopatu, vel diœcesi; sive qui non sunt subjecti jurisdictioni Episcopi loci, in quo sunt, vel ad quem veniunt; quo

posito: jure hodierno Concilij Tridentini *sess.* 23. de reform. c. 16. constitutum est, quod nullus Clericus peregrinus, aliena diœcesi, ad Divina celebranda, & ministranda Sacramenta, admitti debeat ab Episco-

po